

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar

Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation, RIO vill avge följande remissvar på SOU 2016:5,
Låt forma framtiden.

Stockholm 2016-06-20

Kent Johansson
Ordförande

Gerhard Holmgren
Organisationschef

Kulturdepartementet

Enheten för demokrati och det civila samhället

103 33 Stockholm

Remissvar

Låt fler forma framtiden SOU 2016:15

Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation, RIO tar med förvåning del av utredningens betänkande då folkbildningen och folkhögskolorna inte nämnvärt vidrörs eller inbegrips i materialet. I ljuset av riksdagens antagna folkbildningspolitiska mål att *Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället* blir det uppseendeväckande att en demokratiutredning med uppdrag att stärka individens möjligheter till delaktighet och inflytande mellan valen så flagrant bortser från folkbildningen som möjlig resurs och aktör.

RIO vill specifikt fokusera på utredningens resonemang om demokratifrämjande insatser och de grupper som är underrepresenterade i demokratiska fora. Utredningen konstaterar att de med låg utbildning i större utsträckning står utanför delaktighet och inflytande i samhället. Skillnaderna mellan resursstarka och resurssvaga grupper slår igenom i valdeltagande och i tilltro till demokratin. Bland gruppen korttidsutbildade finns många unga varav flera med utländsk bakgrund. Utredningen konstaterar vidare att delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning behöver stärkas. Utredningen föreslår att en utredning tillsätts med uppgift att sammanställa kunskap om hur maktförhållandena i det svenska samhället förändrats under 2000 talet samt att regeringen bör satsa på demokratifrämjande insatser för att öka den politiska jämlikheten. RIO välkomnar bägge förslagen.

Folkhögskolan har av hävd och tradition mött deltagare som på folkhögskolan funnit en annan väg för att tillägna sig gymnasiekompetens. Idag är det många deltagare som på ett eller annat sätt slås ut inom den ordinarie gymnasieskolan. Flera av dem har sedan sökt sig till folkhögskolan och där erhållit sin högskolebehörighet. Bland folkhögskolans deltagare har gruppen med utländsk bakgrund och andelen med funktionsnedsättning ökat de senaste åren. Vi kan se att folkhögskolan lyckas övervägande bra med dessa målgrupper. Utbildningsformens signum är mixen av att arbeta både med behörighetsgivning och personlig utveckling där delaktighet och demokratiskt deltagande i undervisningen utgör hörnstenar. I en specialstudie om folkbildningen knuten till Ersta Sköndals högskolas befolkningsstudie om svenskens ideella engagemang framgår det att folkhögskolans deltagare är mer samhällsengagerade än genomsnittet av svensken (Svedberg & von Essen: *Mer engagemang?- folkbildningen i det svenska civilsamhället*, Folkbildningsrådet 2015). Resultatet får ses som en ytterligare bekräftelse på folkhögskolans funktion att stimulera till engagemang och delaktighet. Utöver denna studie finns mer forskning och rapporter om folkbildning och folkhögskola som bör beaktas i det fortsatta demokratistärkande arbetet.

RIO menar att folkhögskolan är en resurs som kan tas i ytterligare anspråk vad gäller medborgares socialisering till delaktighet och inflytande i det demokratiska samhällslivet. Folkhögskolan har även goda möjligheter att ge organisationer i det civila samhället förutsättningar att engagera grupper som inte deltar i det demokratiska samhällslivet. Genom funktionärsutbildningar och ledarutbildningar av olika slag stärker folkhögskolan civilsamhällets demokratifrämjande funktion.

I den fortsatta hanteringen ser vi det som nödvändigt att folkbildningen som aktör inbegrips då den utgör en vital del av demokrati- och civilsamhällspolitik.